

آیین نامه وجین کتابخانه

وجین جریان معکوس گزینش مواد است و باید با همان ظرافت ها و حساسیت ها بدان نگریسته شود. در وجین به دنبال منابع زاید و بدون استفاده بوده تا از مجموعه خارج شده و فضای لازم برای رشد مجموعه فراهم گردد. با توجه به اهمیت موضوع، لازم است معیارهای علمی برای این کار در نظر گرفته شود.

تعریف وجین:

وجین فرایندی است که از طریق آن کتاب های زاید و یا بی استفاده و یا لوح های فشرده غیر قابل استفاده از مجموعه خارج و به انبار منتقل می گردد. به این وسیله از انباشته شدن منابع زاید و بی استفاده جلوگیری نموده، فضای لازم برای منابع جدید و رشد مجموعه فراهم می گردد.

معیارها و ضوابط وجین کتابها:

۱. **وضع ظاهری:** کتاب های مندرس را می توان از مجموعه خارج کرد. اما در صورتی که از کتاب های پُر مراجعه باشند باید با نسخه های جدید جایگزین شوند.

۲. **نسخه تکراری:** این مورد مربوط به کتابهایی است که بنا به شرایط و موقعیت زمانی از عناوین پر مراجعه بوده، اما در شرایط فعلی اهمیت موضوعی خود را از دست داده اند و یک یا دو نسخه از آن کفایت میکند.

۳. **ویرایش های کهنه تر و منسوخ:** این معیار بیشتر در خصوص کتابهای علمی صدق می کند که ویرایش قدیمی با ورود ویرایش جدیدتر منسوخ می گردد.

۴. **محتوای قدیمی و کم ارزش:** بعضی از کتابهای علمی (همچون کتب کامپیوتری) به مرور زمان ارزش خود را از دست می دهند و پس از مدتی منسوخ می گردند.

۵. **میزان استفاده:** با بررسی تعداد دفعات استفاده یا به امانت رفتن یک کتاب می توان دریافت که چه کتابهایی بسیار کم استفاده و یا بی استفاده اند (قابل ذکر است که این کتب نیز به علت اشغال فضای کتابخانه وجین می گردند، کتب ارزشمند از معیار فوق خارج است).

معیارها و ضوابط وجین لوح های فشرده:

۱- **لوح های فشرده مخدوش** : لوحهای فشرده مخدوش را که در حین اجرا دچار مشکل می شوند را می توان پس از بازدید و اطمینان از نقص ، از مجموعه خارج نمود و به جای آن نسخه جدید تهیه نمود.

۲- **ویرایش های کهنه و منسوخ** : در برخی لوح های فشرده علمی و آموزشی ممکن است مطالب کهنه شده باشد و اعتبار و مقبولیت خود را از دست داده باشد، که در این موارد لوح های فشرده مرتبط با آن از مجموعه خارج می گردد.

۳- **نسخ های تکراری** : در صورت وجود نسخه های زیاد از یک عنوان لوح فشرده می توان آنها را وجین نمود.

۴- **میزان استفاده** : چنانچه میزان استفاده و امانت لوح های فشرده ای بسیار کم و یا بی استفاده باشد می توان آنها را وجین نمود.

۵- **ویروسی بودن**: در صورتی که برخی از لوح های فشرده ویروسی باشند و سبب آسیب رسیدن به رایانه های کاربران گردند، می توان آنها را از مجموعه خارج نمود.